

GLEDALIŠKI LIST

SEZONA
1923'24

ŠTEVILKA 13
IZDAJA UPRAVA
NARODNEGA
GLEDALIŠČA
V LJUBLJANI

KOSTA VUKAŠINOVIĆ

LJUBLJANA, Dunajska cesta šte. 1/a
Palača Ljubljanske kreditne banke

Trgovina modnih čevljev in usnjatih izdelkov:

— Listnice - Damske torbice —

Potovalni usnjati predmeti i. dr.

Samoprodaja in zaloga izdelkov tovarne „PETOVIA“, d. d.

Jadranska banka BEOGRAD

Dionička glav. . . Din 60,000.000

Rezerva Din 30,000.000

Podružnice:

Bled, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Hercegnovi, Jelsa, Jesenice, Ljubljana, Maribor, Metković, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik, Tržič, Zagreb,

Amerikanski odio.

Naslov za brzójavke: Jadranska

Afilirani zavodi:

Jadranska banka: Trst, Opatija, Wien, Zadar; *Frank Sakser State Bank,* Cortland Street 82, New-York City, *Banco Yugoslavo de Chile,* Valparaiso, Antofogasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Najfinejša svetlobna telesa

za stanovanja, vile, banke, bare, kine itd. kakor:

lestence, namizne, stoječe svetiljke itd. itd.

v vsakem poljubnem slogu, tudi po doposlanih načrtih, izdeluje v
kovini, lesu, svili, steklu itd. edina jugoslovenska

Svetlobna industrija „VESTA“.

Naročila samo na atelje „VESTA“, Ljubljana, Kolodvorska ul. 8/1.

SPORED.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Sobota,	5. januarja	Nju	Red F
Nedelja,	6. "	ob 3. uri popoldne Peterčkove poslednje sanje. Mladinska predstava	Izven
Nedelja,	6. "	ob 8. uri zvečer Golobček.	Izven
Ponedeljek,	7. "	Mogočni prstan	Red A
Torek,	8. "	Zaprto.	
Sreda,	9. "	Smrt majke Jugovića. Vojška predstava	Izven
Četrtek,	10. "	Osma žena	Red C
Petek,	11. "	Golobček	Red B
Sobota,	12. "	Hamlet	Izven
Nedelja,	13. "	ob 3. uri popoldne Mogočni prstan	Izven
Nedelja,	13. "	ob 8. uri zvečer Osma žena	Izven
Ponedeljek,	14. "	Golobček	Red F

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Sobota,	5. januarja	ob 3. uri popoldne Mignon. Dijaška predstava	Izven
Nedelja,	6. "	Prodana nevesta. Ljudska predstava	Izven
Ponedeljek,	7. "	Zaprto.	
Torek,	8. "	Psoglavci	Red C
Sreda,	9. "	Suzanina tajnost — Mozart in Salieri — Gianni Schicchi	Red B
Četrtek,	10. "	Tosca	Red E
Petek,	11. "	Suzanina tajnost — Mozart in Salieri — Gianni Schicchi	Red D
Sobota,	12. "	Mignon. Gostuje ga Vesel-Polla	Red A
Nedelja,	13. "	Sevilski brivec. Ljudska predstava	Izven
Ponedeljek,	14. "	Zaprto.	
Torek,	15. "	Mignon. Gostuje ga Vesel-Polla	Red B

Uprava si pridržuje pravico spremembe sporeda in zasedbe.

MOGOČNI PRSTAN.

Narodna pravljica z godbo, petjem in plesom v štirih dejanjih (sedmih slikah). Spisal Fran Milčinski. Glasbo zložil Viktor Parma.

Kapelnik: g. FR. BAUER.

Režiser: A. DANILO.

Kraljica belih vil	gna M. Danilova
Vila Dragomila	gna Slavčeva
Prva vila, {	gna Juvanov
Druga vila, } čuvarice zakladov {	gna Ježkova
Tretja vila, }	gna Kramarjeva
Prvi škrt	gna Tilka Jezeršek
Drugi škrt	gna Heda Janc
Tretji škrt	gna Rezi Brdar
Car Aleš, eno manj nego deseti	g. Lipah
Princesa Viola	ga Šaričeva
Minister Rigomir	g. Skrbinšek
Minister Rogoslav	g. Plut
Strežaj carja	g. Bertok
Deveti kralj	g. Peček
Minister Mehmed	g. Kralj
Prvi suženj, }	g. Terčič
Drugi suženj, } zamorca {	g. Markič
Kraljev sluga	g. Kumar
Glasnik	g. Danilo
Prvi mož iz naroda	g. Sancin
Drugi mož iz naroda	g. Medven
Stražar	g. Smerkolj
Majka Marta	gna Rakarjeva
Stanko, njen sin	g. Drenovec
Kuža Zvestin	g. Medven
Muca Liza	gna Hillejeva
Evfemija, roj. von Prezeltaig	ga V. Danilova
Tonček, {	gna Gorjupova
Tinček, } njeni otroci {	g. Windiš
Binček, }	g. Marn
Markec, }	g. Smerkolj I.
Mirkec, }	g. Smerkolj II.
Zakleti mladeniči	gg. Jan, Medven, Jerman

Janičarji, odaliske, narod.

Slike: 1. Imenitna kupčija. 2. Zahvala kraljice vil. 3. Čudeži mogočnega prstana. 4. Neprijeten gost. 5. V sovražni oblasti. 6. Potujoči umetniki. 7. Vsemogočna ljubezen. Rešeni.

Med prvim dejanjem mimodrama o našem ljubem kruhku. Izvaja baletna šola. Plese aranžiral baletni mojster g. Trobiš. — Deloma nove kulise naslikal g. Skružny.

Sodeluje del muzike dravske divizijske oblasti.

OSMA ŽENA.

Komedija v treh dejanjih in štirih slikah. Spisal A. Savoir.
Poslovenil dr. F. S.

Režiser: B. PUTJATA.

Brown	g. Putjata
Hubert	g. Rogoz
Marki	g. Danilo
Cok	g. Medven
Tajnik.	g. Jan
Matard	g. Jerman
Natakar	g. Sancin
Monna	ga Nablocka
Lucienne	gna Mira Danilova
Miss Georg	ga Vera Danilova

Dejanje se vrši v Ostendu in Parizu.

Čas: Sedanjost.

Toalete g. Rogoza so nabavljene pri tvrdki Drago Schwab.

Zajutrkovalnica
T. Mencinger
Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 43

Pristna vina Nizke cene

GOLOBČEK.

Tragikomedija v treh dejanjih. Spisal John Galsworthy.
Prevel O. Šest.

Režiser: B. PUTJATA

Krištof Wellwyn, slikar	g. Lipah
Ana, njegova hči	ga Wintrova
Guinevere Megan, cvetličarka	ga V. Danilova
Rory Megan, njen mož	g. Drenovec
Ferrand, tujec	g. Putjata
Timson, bivši kočijaž	g. Kralj
Edvard Bertley, pastor	g. Jerman
Alfred Calway, profesor	g. Gregorin
Baron Thomas Hoxton, sodnik	g. Peček
Stražnik	g. Cesar
Trije nosači {	g. Bertok
	g. Kumar
	g. Sancin

Prvo dejanje na božični večer, drugo na Novega leta dan, tretje
dejanje pa prvega aprila. Vrší se v Londonu.

**Za dame in
za gospode !**

Došli so novi francoski modeli „POIRET“

Brata Brunskole

konfekcija in splošno specialno krojaštvo po meri
v Ljubljani, Židovska ulica šte. 5

Združene mlekarne, d. d.

Ljubljana, Vojaška ul. 10.

••••• Telefon 446. •••••

•• Centrala slovenskih mlekar. ••

Ima stalno v zalogi • **sir** vseh vrst, na-
mizno in čajno

maslo, mleko

na debelo in drobno, ki ga dostavlja
••••• strankam na dom. •••••

IVAN PERDAN, LJUBLJANA

Veletrgovina specerijskega blaga

Glavna zaloga Ciril in Metodovih vžigalic

HAMLET

kraljevič danski.

Žaloigra v petih dejanjih. Spisal William Shakespeare.
Poslovenil Ivan Cankar.

Režiser: O. ŠEST.

Klavdij, kralj danski		g. Skrbinšek
Hamlet, sin prejšnjega in nečak sedanjega kralja . . .		g. Rogoz
Polonij, prvi komornik		g. Lipah
Laertes, njegov sin		g. Kralj
Horacij, Hamletov prijatelj		g. Peček
Voltimand,		g. Markič
Kornelij,		g. Kumar
Rozenkranc,	} dvorniki {	g. Drenovec
Gildenstern,		g. Smerkolj
Osrik,		g. Sancin
Plemič		g. Bertok
Marcel,	} častnika {	g. Medven
Bernardo,		g. Sancin
Francisko, vojak		g. Smerkolj
Rajnold, sluga Polonijev		g. Cesar
Fortinbras, kraljevič norveški		g. Gregorin
Duh Hamletovega očeta, prejšnjega kralja Hamleta . .		g. Terčič
Prvi igralec		g. Danilo
Drugi igralec		g. Sancin
Tretji igralec		g. Kumar
Igralka		gna Gorjupova
Sluga		g. Bertok
Duhovnik		g. Markič
Prvi grobar		g. Plut
Drugi grobar		g. Cesar
Gertruda, kraljica danska in Hamletova mati		ga Marija Vera
Ofelija, Polonijeva hči		ga Nablocka

Osebe v igri:

Prolog	g. Kumar
Kralj	g. Danilo
Kraljica	gna Gorjupova
Lucijan, kraljev nečak	g. Sancin

Gospodje in gospé z dvora, častniki, vojaki, sluga.

Vrši se v Helsingöru na Danskem.

Glasbo zložil A. Balatka. — Po tretjem dejanju daljša pavza.

SUZANINA TAJNOST.

Intermezzo v enem dejanju. Napisal Enrico Golisciani.
Vglasbil E. Wolf-Ferrari.

Dirigent: A. NEFAT.

Režiser: O. SEST.

Grof Gil	g. Rigo
Grofica Suzana, njegova soproga	gna Thalerjeva
Sante, sluga	g. Zupan

Cas: sedanjost.

MOZART IN SALIERI.

Dramatske scene. Spesnil Puškin. Poslovenil P. Debevec.
Vglasbil N. Rimski-Korsakov.

Dirigent: L. MATAČIČ.

Režiser: P. DEBEVEC.

Mozart	g. Burja
Salieri	g. Betteto
Slepi godec	g. Jermol

Prva slika v sobi Salierijevi; druga slika v krčmi.

Cas: okrog 1790.

GIANNI SCHICCHI.

Komična opera v enem dejanju. Besedilo zložil G. Forzano.
Poslovenil dr. I. Šorli. Vglasbil G. Puccini

Dirigent: F. RUKAVINA.

Gianni Schicchi	g. Levar
Lauretta, njegova hči	gna Korenjakova
Zita, nazvana „Stara“, sorodnica Buosa	gna Rewiczewa
Rinuccio, nečak Zite	g. Kovač
Gherardo, nečak Buosa	g. Mohorič
Nella, njegova soproga	ga Gaj-Jermanova
Gherardino, njen sin	g. Jakše
Betto iz Signe, svak Buosa	g. Šubelj
Simon, sorodnik Buosa	g. Zupan
Marco, njegov sin	g. Pugelj
Ciesca, njegova soproga	ga Smolenskaja
Maestro Spinelloccio, zdravnik	g. Perko
Amantio plemeniti Nicolao, notar	g. Debevec
Pinellino, čevljar	g. Bogojević
Guccio, barvar	g. Finko

Dejanje se vrši v Firenci leta 1299.

Vsebina. Gianni Schicchi. Florentinski bogataš Buoso Donati je umrl in za njegovo veliko premoženje, ki ga je pokojnik volil fratrom, se vname velik prepir. Gianni Schicchi, z vsemi žavbami namazani premetenec, vso zapuščino prav po salamonsko razdeli: mrtveca dá na skrivaj pokopati, sam pa leže v pokojnikovo posteljo in kot falso Donati narekuje testament notarju znova. Vsakemu kaj zapusti, sebi pa seveda največ. Prevara mu izvrstno uspe, dejanje je polno tragikomičnosti in vse skupaj se konča tako, da ima vsak, česar si želi: s svatbo dveh mladih zaljubljenecv.

TOSCA.

Opera v treh dejanjih. Besedilo po V. Sardou napisala L. Illica in G. Giacosa. Poslovenil Cvetko Golar. Vglasbil G. Puccini.

Dirigent in režiser: F. RUKAVINA.

Floria Tosca, slovita pevka	gna Zikova
Mario Cavaradossi, slikar	g. Šimenc
Baron Scarpia, policijski načelnik	g. Levar – Popov
Cerase Angelotti	g. Šubelj
Cerkovnik	g. Betetto – Pugelj – Zupan
Spolleta, birič	g. Mohorič
Sciarrone, orožnik	g. Mencin
Ječar	g. Perko
Pastir	g. Habič ml.

Kardinal, sodnik, vodja mučilnice, pisar, častnik, podčastnik, vojaki; cerkveni pevci, duhovniki, ljudstvo.

Godi se v Rimu leta 1800.

Vsebina. 1. de j. Konzul Angelotti je ubežal iz ječe in se skriva v cerkvi S. Andrea della Valle. V cerkvi slika Cavaradossi Marijo Magdaleno. Obišče ga ljubosumna prijateljica slovita pevka Tosca. Cerkovnik pride naznanit, da je končno izgnan Napoleon iz Italije in da bo nocoj zato velika slavnost, na kateri bo pela tudi Tosca. Naenkrat pride krvoločni policijski komisar baron Scarpia. Ukaže preiskati cerkev in iz najdenih predmetov sklepa, da je Cavaradossi podpiral Angelottijev beg. Ker Scarpia tudi ljubi Tosco, je vesel, da more upropastiti na ta način svojega tekmeca Cavaradossija. Toda Tosca zagrozi Scarpiji, da se maščuje.

2. de j. Baron Scarpia večerja v palači Farnese. Povabil je k sebi Tosco. V sosednji sobi mučijo Cavaradossija, da bi izpovedal, kam je ubežal Angelotti. Toda slikar prenaša raje vse muke kot da bi izdal svojega prijatelja. Pride novica, da je pri Marengu zmagal Napoleon. Cavaradossi zapoje od veselja nad to zmago. Scarpia ga veli radi veleizdaje ustreliti, toda reče Tosci, da ga lahko reši, ako se mu vda. Tosca, vsa obupana, to obljubi. Scarpia ji zagotovi, da bo slikar samo navidezno umorjen, da vojaki ne bodo imeli kroglj v puškah in da naj se po strelu Cavaradossi obnaša kot da je mrtev. Tosci dá Scarpia pismo, ki dovoljuje njej in slikarju svoboden odhod iz Rima. Tosca zabode Scarpija.

3. de j. Na Angelskem gradu v Rimu. Slikarja peljejo na morišče. S Tosco se poslovi Cavaradossi in oba se veselita veselega snidenja in bega. Vojaki oddajo salvo in odkorakajo. Tosca hiti k ljubčku — toda v smrtnem strahu opazi, da je Cavaradossi res mrtev. Iz obupa skoči v prepad, da se v smrti združi s svojim ljubljnim Cavaradossijem.

MIGNON.

Opera v treh dejanjih, po Goetheju napisala Mihael Carré in Jules Barbier, vglasbil Ambroise Thomas.

Dirigent: A. NEFFAT.

Režiser: V. SEVASTJANOV.

Mignon	ga Rewiczeva — gna Saxova
Filina	ga Vesel-Polla k. g. — Gaj-Jermanova
Viljem	g. Burja
Lothario	gg. Betetto — dr. Rigo — Zupan
Laertes	g. Mohorič
Jarno	g. Pugelj
Friderik	gna Kocuvanova
Antonio	g. Perko

Prva dva dejanja se vršita v Nemčiji, tretje v Italiji v letu 1790.

Vsebina. 1. dej.: Pred veselo krčmo, kjer popivajo meščani in nastopijo cigani s svojo umetnostjo, se pojavijo kot gledalci tudi igralci. Jarno, vodja ciganov, sili z bičem v roki Mignon, da bi pela. Viljem se zavzame zanj. Cigani odidejo in puste Mignon Lothariju. Igralec Laertes svari Viljema, naj se čuva Mignon. On pa jo odkupi od ciganov in jo vzame, preoblečeno v deško obleko, s seboj.

2. dej.: Filina se lišpa za predstavo. Nocoj bodo igralci nastopili v gradu. Filina je ljubosumna na Mignon, katera sklene raje ostati sama in se ločiti od Viljema.

Izpremembra: Mignon, oblečena zopet kot ciganka, želi iz ljubosumja do Filine, da bi se paviljon podrl. Lothario ga zažge. Filina ji ukaže, prinesti iz gorečega paviljona šopek cvetlic, ki ga je pozabila v njem. Mignon uboga in Viljem jo komaj reši iz ognja.

3. dej.: Bolno Mignon so prenesli v vilo Cypriani. Viljem spozna njeno ljubezen in jo vzljubi. Ko pa naenkrat odkrijejo, da je Mignon hči markijeva, ki mu je bila pred leti ukradena in katero je on, preoblečen kot Lothario, tako dolgo iskal in jo danes ves srečen našel, se tega dogodka vsi trije vesele.

**Velika izbira
moderne moške
konfekcije
in obleke po modi**

JOS. ROJINA
LJUBLJANA
Aleksandrova cesta 3

**Modna, galanterijska trgovina in parfumerija
M. BARTL, Ljubljana, Stritarjeva ulica 2**

Glavno zastopstvo kolonjske vode za Slovenijo Johann Maria Farina, gegenüber dem Jülichplatz in Kölnu ob Reni.

SEVILSKI BRIVEC.

Opera-buffo v dveh dejanjih. Besedilo spisal Cesare Sterbini.
Vglasbil G. Rossini.

Dirigent: A. NEFFAT. Režiser: VASILIJ SEVASTJANOV.

Grof Almaviva	g. Kovač
Bartolo, doktor medicine in varuh	
Rosine	g. Zupan
Rosina	ga Vesel-Polla k. g.
Figaro, brivec	g. Popov — dr. Rigo
Basilio, učitelj glasbe	g. Betetto
Fiorello, služabnik grofa Almavive	g. Pugelj
Berta, služabnica Bartola	ga Smolenska
I. sluga Bartola	g. Banovec
II. " "	g. Pugelj

Notar, častnik, vojaki in muzikantje.

Dejanje se vrši v Sevili v 17. stoletju. — Prva vprizoritev v Rimu v „Teatro Argentina“ 5. februarja 1816.

Nove dekoracije naslikal g. Skružny.

V s e b i n a: Dr. Bartolo, postarn, ohol, nezaupen, lakomen mož, ima mlado, lepo in bogato varovanko, Rozino; v to je zaljubljen in jo hoče za ženo. Strogo jo čuva. V petju jo poučuje Basilio, intriganten in podkupljiv človek, pristaš Bartolov. Dekličino ljubezen pa ima mladi, lepi in bogati grof Almaviva, ki ji priredi kot Lindoro podoknico. Da pospeši zблиžanje z izvoljenko, se posluži Figara, spretnega, podjetnega, premetenega in predrznega brivca. Ta mu svetuje, naj se obleče kot častnik in gre v Bartolovo hišo, kakor da išče vojaške nastanitve, ter naj dela, da je pijan. — Figaro gre pa tudi k Rozini in ji pove, da jo ljubi Lindoro. Deklica je vsa srečna v svoji ljubezni in piše pisemce dragemu. Almaviva pa izvrši, kar mu je svetoval Figaro in provzroči v Figarovi hiši veliko zmedo. S tem konča prvi akt.

V drugem aktu nastopi Almaviva kot glasbenik Don Alonzo, ki pravi, da je Basilijev učenec in za ta dan njegov namestnik, ker je Basilio bolan; poučeval bo danes Rozino. — Za njim pride Figaro in izvabi Bartola iz sobe s pobijanjem posode. Ta hip porabita Lindoro in Rozina, da si prispežeta ljubezen in zvestobo. Sedaj pa se pojavi Basilio, in zmeda postane večja. Almaviva ga podkupi z mošnjo zlata, da se vda trditvi, da je bolan, in tako ga spravijo iz hiše. Medtem, ko Figaro brije Bartola, pove Lindoro Rozini, da pride ponjo o polnoči. A Bartolo vjame nekaj zadnjih besedi in gre s palico nad tekmeča; ta pa pobegne s Figarom iz hiše. Tedaj nastopi Basilio in pove Bartolu, da je bil dozdevni Don Alonzo grof Almaviva sam. — Bartolo dokazuje Rozini, da jo je Lindoro izdal in da jo namerava oddati Almavivi. Meneč, da je izdana, sprejme Rozina Bartolovo roko in hoče skleniti zakon takoj. — Bartolo pošlje Basilija po notarja, da napiše pogodbo, sam pa gre po stražo, da bi onemogočil ponočni poset. — Almaviva in Figaro pa udreta skozi balkonska vrata, kamor sta prišla po lestvici, in pojasnita Rozini, da je Lindoro grof Almaviva, ki jo popelje k altarju kot grofico. Prav tedaj pa prideta Basilio in notar; ta napiše pogodbo, navzoči jo podpišejo in tudi Basilio, podkupljen od grofa, se ne brani biti za pričo. Ko dospě Bartolo s stražo, je pogodba sklenjena in Rozina zaročena z grofom.

„Mogočni prstan.“

(Vsebina.)

Stanko, sin uboge vdove, ima dobro srce tako za ljudi kakor za živali. Reši kužka, reši muco, reši slednjič še kačico. Ta kačica pa je vila Dragomila. Hvaležno ga pelje v kraljestvo svoje matere, da prejme plačilo za svoje dobro delo. Kraljica vil mu ponudi srebra, zlata, dragega kamenja. Stanko skromen odklanja prebogati dar. Tako se kraljica vil uveri o njegovi nesebičnosti in zadovoljna spozna, da mu je namenjena višja naloga: izroči mu mogočni prstan. Kdor ima ta prstan, njegova sta moč in bogastvo in služijo mu trije sužnji prstana; le nad srca prstan ne daje moči, „srcu vlada le srce“, tako ga pouči vilinska kraljica.

Z mogočnim prstanom pa je združena tudi usoda treh njegovih sužnjev. Od sovražnih besov so zakleti v škrate in bodo rešeni šele tedaj, ko postane gospodar prstanu tako blag človek, da se bo nesebičen iz lastne volje odrekel prstanu in njegovi čudežni moči in ga vrnil kraljici. V Stanka in v njegovo dobro srce zaupajo trije sužnji in mu radi služijo.

V blage namene uporablja Stanko mogočni prstan: nasiti lakoto, potem reši carjevo hčerko, zapisano ljutemu in krutemu Devetemu kralju. Prévzame ga pa milina mlade princese, vzljubi jo in pozabi na zapoved vilinske kraljice, da srcu vlada le srce. Posluži se bogastva in sijaja, ki mu ju je ustvaril mogočni prstan, in — si izprosi princeso za ženo.

Tako je grešil zoper zapoved vilinske kraljice in zadene ga kazen: mogočni prstan pride iz njegovih rok v roke Devetega kralja in ta ukaže bednim trem sužnjem prstana, da Stanka, ki so od njega

GRIČAR & MEJAČ

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA 3

ZALOGA OBLEK
ZA DAME,
GOSPODE IN OTROKE

VOGAL
KNAFLJEVE ULICE

**Veletrgovina čevljev
in gonilnih jermenov**

Frković i drug

Ljubljana, Kongresni trg 9

IG. KLEINMAYR & FED. BAMBERG, dr. z o. z., LJUBLJANA.

Pravkar izšlo: Edmond Rostand: *Cyrano de Bergerac*. H rojska komedija v petih dejanjih. Poslovenil Oton Župančič. Cena 65 Din.

Franco-ka književnost zadnjih 50 let morda ne pre more dela, ki bi bilo v svoji dovtipnosti, vznemirjenosti in sijaju besede tako tipično francosko, kakor je Rostandov „Cyrano“. Z duhom poet, z vnanjostjo nosata grdoba; srce polno ljub-zni, usta pre-ipevajoča od po meha nad seboj; lev, ki bi si moge prboriti svet in se ne upa dvigniti oči od žene, ki jo ljubi — evo vam ju-naka te čudov te komedije! „Cyrano de Bergerac“ je uvr-čen v letošnji repertoar ljubljanskega Narodnega gledališča.

pričakovali rešitve, odneso v Deveto deželo v kamenito ječo; prej mu Deveti kralj ne bo vrnil prostosti, dokler da princesa iz proste volje ne dá Devetemu kralju svoje roke.

Princesi se je zasmilil Stanko, iz usmiljenja se ji je rodila ljubezen, z muco in s kužem, ki jima je bil Stanko rešil življenje, se napotijo daleč, daleč tja v Deveto deželo, da Devetemu kralju vzemo prstan in tako osvobodijo Stanka.

Deveti kralj pa ima bridke izkušnje s prstanom. Ker ga uporablja brez ljubezni in dobrote, mu je njegova moč zgolj opasna vaba za morilce. Dene prstan z roke in ga skrije. Zvesta žival ga najde in vrne ljubemu gospodarju. Hkratu je bila plemenitost Stankova rešila Devetemu kralju življenje. Devetemu kralju se otaja srce, skrušen prosi Stanka in princeso odpuščanja.

Stanko je na vrhuncu svoje sreče. Spoznal je usodno nevarnost, ki je združena s silo in sijajem mogočnega prstana; spoznal je, da sta dobrota in zvesta ljubezen močnejša od čudotvornega prstana. Hvaležen ga vrne kraljici vil. S tem je odrešil tri sužnje prstana.

PAVEL DEBEVEC:

Mozart in Salieri.

Rimski-Korsakov nam podaja v svojem glasbenem umotvoru „Mozart in Salieri“ nekaj za nas kolikor toliko novega. Tako zvano muzikalno komorno igro. Scene brez vnanjih dramatičnih efektov, brez običajne gledališke šare. Tihe scene, ki so občutene in napisane enkrat edinole radi umetnosti same, ki ne vprašujejo, jeli bodo dovolj učinkovite ali ne. Košček velike zgodovine, boj nenadarnega z genijem.

Gledališka zgodovina pozna le malo literature, v katerih bi nastopale zgodovinske osebe, zlasti malo pa glasbene.

Vendar je Puškinova drama „Mozart in Salieri“, po kateri je napisano besedilo sledeči operi in katero z velikim uspehom igrajo Hudožestveniki, tako globoko zamišljena, tako človeško resnična, da

Specialna trgovina žamskega in moškega sukna
Zaloga belega blaga

Josip Bedrač Aleksandrova c. 12

Prvi, najstarejši specialni strokovno-tehnični atelje za črko-slikarstvo se najtopteje priporoča za slikanje napisov na steklo, kovino, les, zid itd.

PRISTOU & BRICELJ

LJUBLJANA

== Aleksandrova cesta št. 1 ==

skoro popolnoma ovrže naziranje nekaterih, ki trdijo, da je banalno uporabljati genije, kakor je bil n. pr. baš Mozart, za odrske igre.

Dejanje navedenega dela opisuje medsebojne umetniške odnošaje Mozarta in Salierija.

Salierija dolži namreč zgodovina, da je iz zavisti in strahu pred Mozartovim genijem slednjega zastrupil.

Odveč bi bilo menda govoriti o Mozartu v svrhu boljšega razumevanja; zdi se mi pa umestno povedati o Salieriju par besed.

Antonin Salieri je rodom Italijan. Rodil se je leta 1750. v Legnanu kot sin premožnega trgovca. Oče mu je zgodaj umrl in mladi Salieri je dobil prvi glasbeni pouk od svojega brata, violinista Francesca, ki je bil učenec slavnega Tartinija. Za nadaljnjo vzgojo sta skrbela kapelnik Markove cerkve Pescetti in tenorist Pacini v Benetkah. Leta 1766. pa ga je vzel Gaßmann s seboj na Dunaj ter se pobrigal osebno za njegovo izobrazbo v kompoziciji.

Mladi, častihlepni Salieri se je pridno učil in že leta 1770. je vzbudila njegova prva opera „La donne letterare“ splošno pozornost. Sreča mu je ostala naklonjena in pisal je opero za opero, vse z dobrim uspehom. Ko je umrl leta 1774. Gaßmann, je bil Salieri imenovan komornim kompoziterjem in kapelnikom italijanske opere.

To je bila že stopnja, na katero je hotel častihlepni računar. In ko je polagoma pričela pojemat in ugašati slava njegovih oper, ko ga je pričel zatemnjevati božanstveni Gluck, je prebrisanec rešil zadevo s tem, da je pričel hoditi h Glucku v šolo, ter se polagoma polastil njegovega sloga. Česar mu je manjkalo v veličastnosti lastne kompozicije, to je nadomestil s skromno melodijoznostjo. Gluck sam mu je šel na roko in mu dal priliko, predstaviti se takrat edinole merodajnemu pariškemu občinstvu. In za Pariz je napisal tudi

Manufaktura

vseh vrst in najboljše
kakovosti.

Na drobno in debelo.
Najnižje cene.

„DANICA“

Majzelj & Rajšelj

Ljubljana, Turjaški trg 1.

Usnje

vseh vrst in najboljše
kakovosti.

Na drobno in debelo.
Najnižje cene.

Papirna trgovina IVAN GAJŠEK

Ljubljana, Sv. Petra cesta 2.

fini pismeni papir v kartonu in mapah, umetniške razglednice, vedno nove, fini notezi, poezije, albumi.

Primerna darila

za Miklavža, božič, Novo leto.

*Tu- in inozemski časopisi
se dobe v trafiki v Šelenburgovi ulici.*

Tarara leta 1787. Po povratku na Dunaj je bil imenovan na mesto Boma ter je postal cesarski dvorni kapelnik.

V to dobo pade njegovo znanje z Mozartom, katero opisuje Puškin v svoji drami. Gluck, Mozart, Haydn so pričeli pisati svoj način, oprostili so se italijanskega sloga in vpliva in slava italijanske opere je pričela temneti. To je grizlo zlasti Salierija, ki je stal s svojo marljivostjo reven in neznamenit poleg nemških velikanov. Izpodkopavati je pričel ugled Mozarta z vsemi sredstvi, ki so bili na razpolago izvežbanemu intrigantu. Prepričan je o svoji nevenljivi slavi – samo Mozart mu brani razmah in v svoji zlobnosti se odloči, kot edini branitelj stare šole, kot od usode poklicani – da spravi Mozarta, tega velikega, mogočnega genija, s sveta. In dar njegove Izore, ki ga nosi že osemnajst let s seboj, ta dar in strup mu bosta morala pomagati. Povabi ga v krčmo in tam ga pri vinu zastrupi, govoreč mu v obraz lepe besede. Brez zavesti, da je moril, brez zavesti, da je zločinec. Šele proti koncu, ko v Mozartu prične delovati strup, šele takrat se zavé svojega dejanja, šele takrat se spomni Mozartovih besed: „Genij in zlodejstvo se pač nikdar ne družita!“ in te besede ga pokopljejo. Njegova vest išče opravičila v zgodovini, išče zavetišča pri Buonarottiju, ki je baje umoril svojega učitelja Bramanteja. „Buonarotti je bil genij, toda tudi morilec, torej sem vendar genij tudi jaz!“ To je edino, kar ga drži pred polomom – nekaj časa. Potem ga umori dvom. En sam kamenček,

Hotel „SOČA“, Ljubljana

Lastnik K. POTOČNIK, Sv. Petra cesta 5

Telefon št. 531

Telefon št. 531

Priporoča se
stara, solidna
trrdka

J. Maček

največja zaloga
oblek na
Aleksandrovi cesti
samo št.12

Najugodnejši nakup igrač in primernih daril

pri trrdki

Vaso Petričič nasl. **J. Samec** **Ljubljana, Mestni trg št. 21.**

ena sama misel Mozartovega značaja: „Genij in zlodejstvo se nikdar ne združita“ ga ubije! Salieri pogine nad dvomom o svoji genialnosti!

OSIP ŠEST:

In kamor se oko ozre.

(Dalje.)

Mesto samo dela vtis velikega blagostanja... Saj ima Stinnes tam svoje banke, njegove barke plovejo po vsem svetu. V sredini mesta, zvečer so ulice prazne — pravijo, da sedi Hamburžan rad doma... In o patrijarhalnosti priča tudi njih rotovž, ki vsebuje mnogo umetnin... In povsod, kjer je blagostanje, cvete kriminal, prostitucija — morje privabi vse to... Jungfernsteg ob prekrasni Alsteri, ki je nekako jezero z vilami na obalah, z jadrnicami, čolniči, kopališči — ob tej Alsteri leži Jungfernsteg — in Neuer Jungfernsteg — in ob večeru se izprehajajo tam device in devičice — malo dalje tudi ob Alsteri — Feenteich — dort spazieren Feen — am Abend kommen zu ihnen die Fähnriche — tako razlaga Cicerone — ki je bil pruski Oberleutnant... On že ve, kako je...

Tramvaj, železnica zgoraj, železnica pod zemljo — Elbetunel vse to kaže, kako velik je Hamburg in kako prometen... Elbetunel — zanimivost za inženere. Z lifti (ogromnimi) pod zemljo in pod Labo — morjem na drugo plat. Zopet lifti — drugi breg... Zgoraj vozijo parniki — leži voda... Če bi se vse porušilo... (si mislim, ko promeniram po tunelu). Pa se ne poruši — in predstavlja košček ponosa nemške tehnike...

Hamburg ima mnogo teatrov. A je poletje in zato povsod opereta in veseloigra. Vendar ima dobro marko v gledališkem svetu. Že sedaj

ŠIVALNI STROJI

Mundlos ORIGINAL VIKTORIJA, 15 letna garancija.

Vse vrste jedilnega orodja. Velika zaloga zlatnine in srebrnine.

Jos. Šelovin-Čuden, Ljubljana, Mestni trg št. 13.

Lepa božična in novoletna darila.

Lepa darila za ženine in neveste.

KIRURGIJA - ORTOPEDIJA

bandaže, obvezila in pasovi za dame, razni zdravstveni izpiralni
Brušenje aparati, varnostni gumi-izdelki **niklovanje**

BESEDNIK IN DRUG, LJUBLJANA, Prešernova ulica 5

Telefon št. 439

Telefon št. 439

oznanjajo gledališki listi začetek nove sezone, ki bo prinesla poleg družega Vasantaseno, Riharda III, Torquato Tasso — izvirne novitete. in tudi opereta, ki trenutno kraljuje, je na najvišji stopnji. Decentna, fina, z odličnimi pevci, igralci in plesalci. Da ne govorim o opremi. Sto tisoči . . . dinarjev — milijarde mark . . .

Torej pečat resnosti je tudi tu . . . „Madame Pompadour“ v Schauspielhausu in „Die kleine Sünderin“ v Thalia-teatru nikakor ne onečastijo serijoznosti stremljenja . . . Gospod Gotthold Ephraim Lessing je lahko zadovoljen s svojimi nasledniki . . . Bil mu je pač Gott hold.

V Altoni, v St. Pauli, tam je na stotine zabavišč, opereta za matroze, kabareji in rdeče laterne. Tam živi sveti Skarabeus svoje bogato življenje . . . Videl sem tam birtije, taverne, ki vzbude v človeku oni prijetni strah, trepet . . . In ta strah je opravičen . . . Dva stara matroza iz luke sta mi pripovedovala zadeve, da so se mi ježili lasje . . . V taverni „Zur grünen Meerkatze“. Pri prvi mizi na levo . . . Pred par dnevi so poslali v tem lokalnu dva madjarska tipografa na oni svet . . .

V Hamburgu še ni morja . . . Ni slane vode. Jaz pa hočem morja. Zato ne medlim. Sedem v vlak in se vozim v Cuxhafen . . . Tam je izliv Labe v morje. Torej morje . . . Vse odstavke pustim nezaključene, rastočo draginjo. Gurlittstrasse, kjer stanujem, koncerti pod oknom ponoči, afere in pretepi . . . vse to naj ostane nedokončano . . . Zanima me sedaj samo morje. Torej morje!

(Dalje prihodnjič.)

RAZNO.

Slovenske novitete. Še to sezono se uprizorita v naši drami «Tesarjev sin» Pavla Golie in «Veronika Deseniška» Otona Župančiča, ki bo to delo dokončal v Dalmaciji, kamor se je te dni odpeljal iz zdravstvenih oziruv.

Jubileji. Letos praznuje g. Hinko Nučič, sedaj član zagrebškega kazališta, petindvajsetletnico umetniškega delovanja. Izvrstni igralec, organizator in režiser je še vedno ljubljeneec tudi naše publike, dasi je kmalu po prevratu zapustil Ljubljano. Jubilej tega poleg g. Danila po delu najstarejšega slovenskega igralca se bo praznoval tudi v Ljubljani, kjer bo nastopil umetnik v večji naslovni vlogi.

Istotako praznujeta prve mesece tega leta petindvajsetletnico zagrebška člana ga. Nina Vavra in g. Jos. Papič. Prva bo kreirala ob tej priliki pri

Salon za dame in gospode
EMIL NAVINŠEK

šef vlasuljar slov. opere in drame v Ljubljani

Izposojevalnica gledaliških lasulj in potrebščin

Zahtevajte povsod našo domačo
KOLINSKO CIKORIJO
izvrsten pridelek za kavo

prvi uprizoritvi Vojnovičeve «Imperatrix» naslovno vlogo, drugi pa «Mercedeta», svojo najboljšo figuro.

† **Petar Dobrinović.** V Novem Sadu je umrl pred prazniki tik pred slavnostno predstavo eden največjih srbskih igralcev in nestor naših tragedov, veliki P. Dobrinović. Pred kratkim je praznoval petdesetletnico umetniškega delovanja... Ob sedmih zvečer je bil v garderobi že kostimiran in našminkan, pa mu je kar naenkrat postalo slabo in se je zgrudil. Zdravnik je mogel konstatirati smrt za srčno kapjo...

Prepeljali so njegovo krsto v Beograd in jo položili v cerkev. Očividci opisuje: «Ko je ležal v cerkvi, je gorela ob glavi krste samo ena sveča. Krsta je bila pokrita z venci. In ena sama sveča ob njegovi glavi, ena sama lučka v veliki temni cerkvi...! Kako nenavadno, kako simbolično! Traged. — Prišlo je nekaj žen, soproga in sorodnice. Potem dva dijaka. Tuintam kočija, sčasoma pa avtomobili, vedno več in več ljudi: hoteli so se posloviti od njega vsi oni, ki jim je veliki mojster plakal in se smejal na odru, vsi oni, ki jih je večer za večerom pričaral v kraljestvo poezije, daleč proč od vsakdanjega življenja in muk njegovih.

Pride tudi mati z otrokom.

«Mama, ali je res, da je ta umrl na odru?»

«Tiho, v cerkvi se ne govori!»...

Odšel je z masko na obrazu tja na veliki večnonemi oder igrat v družbo Ružića, Fijana in Borštnika! —

Najboljši nemški «Striese», slavní komik K. W. Bühler, je pred kratkim umrl v bližini Lipskega, star 71 let. Svoje čase si je z vlogo Strizeja v «Ugrabljenih Sabinkah» priigral veliko premoženje. Toda na stalen oder se ni dal prikovati. Nekaj čudnega je bilo v tem komiku: večno je potoval in gostoval in to ne samo po velikih mestih vse Nemčije, temveč celo po trgih in diletantskih odrih. V sedanji žalostni dobi, ki jo preživlja Nemčija in posebno igralci, je Bühlerju gmotno trda predla in neprestano ga je skrbelo, kaj bo jutri, od česa bo živel, kje bo dobil denarja. In tako je slavní komik zadnje dni neprestano računal in računal, popisal je šest pol papirja s samimi številkami in v obupu, skrbi in duševni onemoglosti umrl.

Petdeset let je igral, zabaval je s svojim humorjem dve generaciji, samo Strizeja je igral več kot dvatisočkrat..., toda ubogi stari komik je pozabil na dejstvo, da to vse skupaj še ni nič. — Njegovi ravnatelji in impresariji so gotovo bolje igrali...

„FORTUNA“ IMPORT
EKSPORT
trgovska družba **BIZJAK & COMP., Ljubljana**
Krekov trg 7-8
(poleg Mestnega doma)

En gros En detail
Emajlirana kuhinjska posoda
Prvovrstne kvalitete
po konkurenčnih cenah.

Dobrovoljačka banka, d.d. v Zagrebu
podružnica **LJUBLJANA**

Telef. inter. št. 5 in 720

Dunajska cesta št. 31

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

V. BEŠTER ATELJE „HELIOS“
Oglejte si slike, Aleksandrova cesta 5

Pisarniške potrebščine ovojni, pisalni in
pisarniški papir
in trgovske knjige priporoča papirnica
IVAN BONAČ v Ljubljani, Šelenburgova ul.

Kavarna, slaščičarna in pekarna
JAKOB ZALAZNIK
Ljubljana, Stari trg št. 21

TRGOVSKA BANKA, D. D.
LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA UL. 1
IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE

„Orient“, družba z o. z., Ljubljana
Tovarna oljnatih barv, steklarskega kleja, lakov in
firneža — Zaloga pleskarskih in slikarskih potrebščin

SREČKO POVŠE
uglaševalec klavirjev v operi in pri privatnih strankah
Ljubljana, Tržaška cesta 43

Modna krojačnica za gospode in dame
J. Sušnik, Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

„Adrija“

mednarodna transportna in komisijska družba z o. z.
Ljubljana, Dunajska cesta števil. 31 — Maribor, Rakek, Jesenice
Naslov za bizniskve: „Adrijaspod“ — Tekoči računi: Zadržna gospodarska
banka — Interurbanaki telefon št. 721

Mednarodni transporti — Prevoz vsakovratne robe — Vkladiščanje robe
— Komisija — Carinsko posredništvo — Transportno osiguranje —
Zbirni promet na vse strani — Prekomorski transporti — Zastopništvo
in zveze v vseh večjih trgovskih centrih tuzemstva in inozemstva

Založna knjigarna
Ig. Kleinmayr & Fed. Bamberg družba
z o. z.
Ljubljana, Miklošičeva cesta števil. 16

A. SINKOVIC
NAB. K. SOSS.
LJUBLJANA + MESTNI TRG + 19

MODNA + TRGOVINA +
ZA + DAME + IN + GOSPODE +

Urejuje Fran Lipah. — Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Cena 4 Din.